

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 2. 2. 2012, č. j. 315/12, 316/12, 317/12, 318/12, 321/12, 323/12, 324/12, 326/12, 329/12, 333/12 a 334/12, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2013, č. j. 5 A 148/2012 - 45,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal ke Krajskému soudu v Hradci Králové žalobu, kterou se domáhal zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí žalované, jimiž mu nebyl určen advokát k poskytnutí právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů; současně s tím požádal o osvobození od soudních poplatků pro nemajetnost, což doložil čestným prohlášením. Krajský soud v Hradci Králové postoupil svým usnesením ze dne 17. 7. 2012, č. j. 30 A 23/2012 - 12, věc místně příslušnému Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“). Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 31. 10. 2012, č. j. 5 A 148/2012 - 26, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2013, č. j. 2 As 161/2012 – 8.

[2] Městský soud poté žalobce usnesením ze dne 11. 3. 2013, č. j. 5 A 148/2012 - 38, vyzval k zaplacení soudního poplatku, a to ve lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto usnesení. Žalobce reagoval žádostí o prodloužení lhůty o několik měsíců, jelikož mu jeho sociální poměry neumožňují úhradu poplatku najednou a během krátké doby. Žalobce pokládal výzvu k zaplacení za nesplnitelnou a uvedl, že se bude muset obrátit na příslušný orgán České republiky s žádostí o finanční pomoc. Městský soud žádosti žalobce o prodloužení lhůty v usnesení ze dne 4. 4. 2013, č. j. 5 A 148/2012 - 41, nevyhověl. Uvedl, že ze zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), plyne, že soudní poplatek má být zaplacen již při podání žaloby. Pokud by žalobce skutečně zamýšlel

opatřit si finanční částku a soudní poplatek uhradit, mohl tak učinit již od počátku tohoto řízení, které započalo dne 11. 4. 2012. Městský soud neshledal, že by žalobcem tvrzené podání žádosti o finanční pomoc mělo reálný podklad. Městskému soudu také nebyl z jeho úřední činnosti znám jediný případ, kdy by žalobce soudní poplatek skutečně uhradil. Městský soud uvedl, že již od roku 2011 setrvale nevyhovuje žalobcovým žádostem o osvobození od soudního poplatku z důvodu zneužití práva a správnost tohoto postupu byla mnohokrát potvrzena i Nejvyšším správním soudem, který pravidelně zamítá kasační stížnosti žalobce proti usnesením, jimiž žalobce nebyl osvobozen od soudních poplatků. Městský soud uzavřel, že žalobcova žádost o prodloužení lhůty je jen dalším projevem jeho zneužívání možnosti soudní ochrany a lhůtu k zaplacení soudního poplatku neprodloužil, přesto však k zaplacení soudního poplatku stanovil další dodatečnou třídní lhůtu, aby žalobce nebyl zcela zbaven možnosti soudní poplatek uhradit. Žalobce však ani v této dodatečné lhůtě soudní poplatek neuhradil, a proto městský soud usnesením ze dne 29. 4. 2013, č. j. 5 A 148/2012 - 45, dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), řízení o jeho žalobě zastavil.

[3] Usnesení městského soud ze dne 29. 4. 2013, č. j. 5 A 148/2012 – 45 (dále též „napadené usnesení“), napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. Poukazoval na nesprávnost procesního postupu městského soudu a nedostatky odůvodnění napadeného usnesení. Stěžovatel namítl, že při stanovení délky lhůty nebyla zohledněna jeho nepříznivá sociální situace. Podle jeho názoru tak lhůta stanovená soudem k zaplacení soudního poplatku „*musí být náramně dlouhá*“, nikoli nepřiměřeně krátká, jak tomu mělo být v tomto případě. Stěžovatel rovněž tvrdil, že v tomto případě nezneužil právo na přístup k soudu. Stěžovatel také vytkl městskému soudu několik předchozích procesních pochybení a „*machinací*“.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.), Za stavu, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž bylo zastaveno předchozí správní řízení pro nezaplacení soudního poplatku, a to poté, co účastník řízení požádal o osvobození od soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). S ohledem na tuto situaci tedy nebylo nutné, aby byl stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud netrval ani na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se tak o kasační stížnost přípustnou.

[6] Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Stěžovatel sice své kasační námitky nepodřadil pod žádný ze zákonem stanovených důvodů, protože však napadeným usnesením došlo k zastavení řízení, připadá v úvahu pouze důvod nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud také přezkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Namítá-li stěžovatel, že stanovená lhůta sedmi dnů k zaplacení soudního poplatku je nepřiměřeně krátká, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 – 73) vyplývá, že za příliš krátké lhůty pro uhrazení soudního poplatku za podání žaloby ve správním soudnictví mohou být považovány pouze lhůty výrazně kratší než stěžovatelem rozporovaná sedmidenní lhůta,

například lhůta třídní. Je třeba zdůraznit, že v této věci se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za správní žalobu byl splatný již dnem jejího podání. Stěžovatel poplatek při podání žaloby neuhradil, soud ho tedy vyzval ke splnění této povinnosti v náhradní lhůtě, po zamítnutí jeho žádosti o prodloužení lhůty mu pak poskytl ještě jednu dodatečnou lhůtu k zaplacení soudního poplatku. V této věci navíc nelze hodnotit toliko samotnou délku lhůty, nýbrž i faktický časový odstup mezi doručením výzvy k dodatečnému zaplacení soudního poplatku a dnem právní moci usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení tohoto poplatku. Posledním dnem, kdy je účastník řízení oprávněn zaplatit soudní poplatek, je den nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 5 Afs 112/2006 – 41, publikovaný pod č. 1218/2007 Sb. NSS). Stěžovatel tak měl k zaplacení soudního poplatku za podání správní žaloby i po výzvě fakticky lhůtu o délce více než jeden měsíc, neboť výzvu převzal dne 22. 3. 2013 a napadené usnesení nabylo právní moci dne 3. 5. 2013. Lhůta není nepřiměřeně krátká ani s ohledem na to, že stěžovatel nemá dostatek finančních prostředků. Nejvyšší správní soud nevidí důvod k tomu, aby méně majetným žalobcům byly obecně ukládány delší lhůty k zaplacení soudního poplatku než žalobcům majetnějším. Ani z kasační stížnosti ostatně nevyplývá, že by jiná lhůta pro zaplacení soudního poplatku mohla něco změnit na stěžovatelově schopnosti soudní poplatek zaplatit. Nelze tedy stěžovateli přisvědčit v tom, že by poskytnutá lhůta byla příliš krátká, ani že by městský soud zastavil řízení o stěžovatelově žalobě předčasně.

[8] Stěžovatel rovněž namítal, že městský soud nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel zneužívá svých procesních práv. V tomto směru Nejvyšší správní soud připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudů svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, č. j. 2 As 45/2012 – 11, www.nssoud.cz). Stejný názor projevil zdejší soud i v případě v této věci přezkoumávaného správního řízení, kdy svým rozsudkem ze dne 8. 2. 2013, č. j. 2 As 161/2012 – 8, rozhodl o zamítnutí kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení, kterým se mu nepřiznalo osvobození od soudních poplatků v tomto řízení. Za situace, kdy se nezměnil jak skutkový, tak právní stav věci, nemá Nejvyšší správní soud žádný důvod svou ustálenou judikaturu změnit a potvrzuje správnost závěru městského soudu o tom, že stěžovatel svá práva uplatňuje zjevně šikanózním způsobem, veden snahou nikoli o meritorní řešení sporu, nýbrž o samotné vedení sporu.

[9] Stěžovatel se v rámci přezkumu napadeného usnesení domáhal též posouzení předchozího procesního postupu městského soudu. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že o něm platí veškeré výše uvedené závěry o přiměřenosti lhůty k zaplacení soudních poplatků i o zneužití práva stěžovatelem. Zákonnost a správnost předchozího průběhu řízení je tedy nesporná, potvrzená pravomocným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci ze dne 8. 2. 2013. K dalším námitkám stěžovatele lze souhrnně konstatovat, že žádná z nich není způsobilá zpochybnit věcnou správnost a zákonnost napadeného usnesení, neboť námitky směřují proti formální jazykové stránce napadeného usnesení, proti postupu městského soudu v jiných řízeních nebo proti platné legislativní úpravě. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by se městský soud dopustil v předcházejícím řízení jakýchkoli machinací.

[10] S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že městský soud nepochybil, pokud řízení o žalobě stěžovatele zastavil. Rozhodnutí městského soudu o neosvobození stěžovatele od soudních poplatků bylo zákonné a správné. Stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a byla mu stanovena přiměřená lhůta k jeho zaplacení; během této náhradní lhůty ovšem soudní poplatek nezaplatil a neučinil tak ani později, do doby, kdy nabylo právní moci usnesení o zastavení řízení. Současně nedoložil, že by v jeho případě existovaly podmínky pro prodloužení lhůty pro zaplacení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalované žádné náklady s tímto řízením nad rámec její běžné činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. listopadu 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu